

सह्याद्रीच्या पायथ्याशीं

आक्रमण १ लें

आजचें व कालचें गोमंतक

(आठ स्वतंत्र प्रादेशिक कथा)

लेखक

विनायक सदाशिव सुखठणकर

प्रस्तावनालेखिका

श्री. कमलादेवी चट्टोपाध्याय

७२०८४

१९३१

ध्रुवप्रकाशनालय, मुंबई

किं. २। रु.

620८४

प्रकाशक—विनायक सदाशिव सुखठणकर

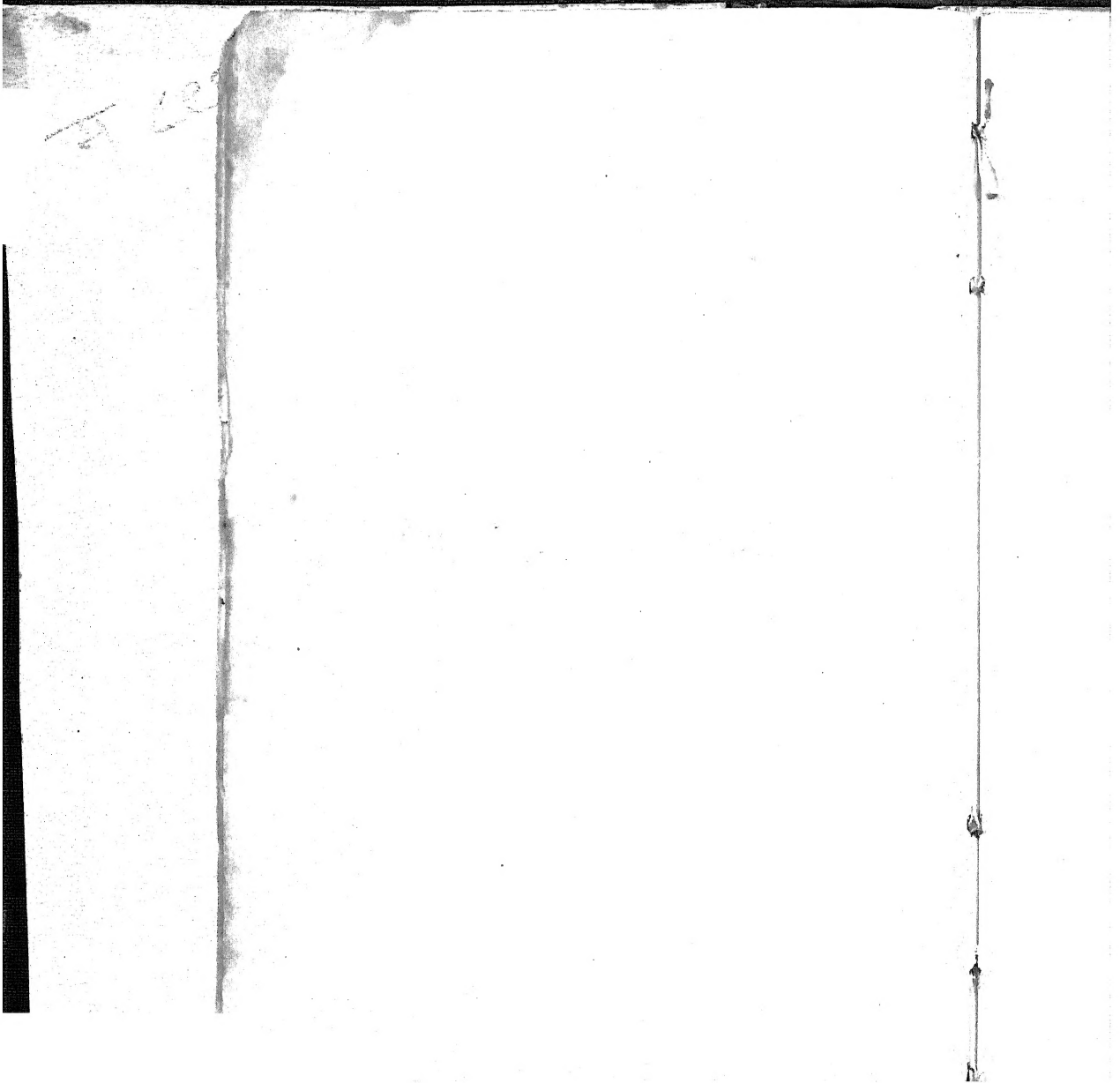
१४ टाटाब्लॉक, मलबारहिल, मुंबई

मुद्रक—मंगेश नारायण कुळकर्णी, कर्नाटक प्रेस,

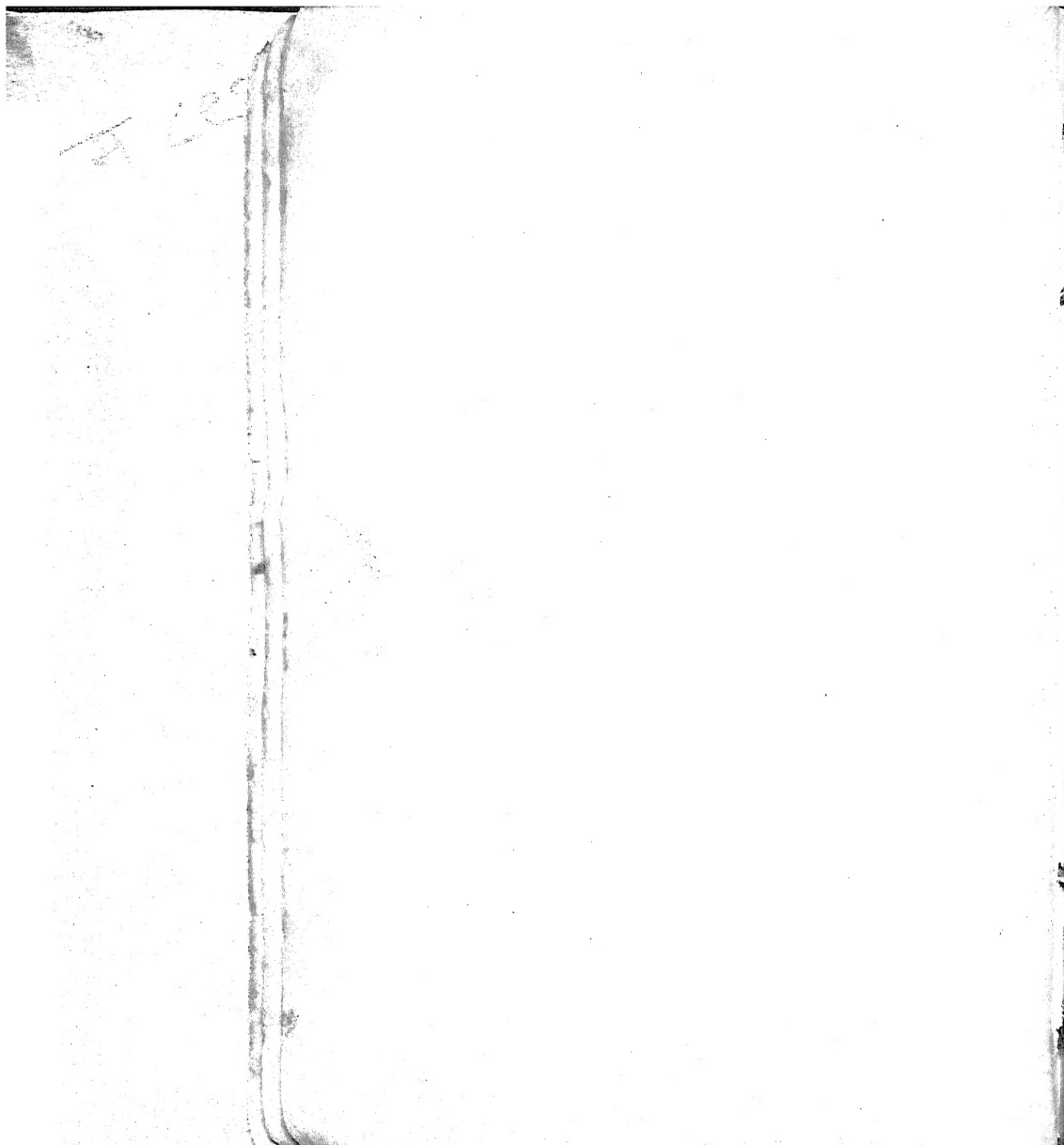
३१८ ए, ठाकुरद्वार, मुंबई २.

SHROTRI

आजचें व कालचें गोमंतक

मास्या वाडिभ्रंज्य मृतोन्

या संग्रहापैकी 'कटु कर्तव्य' १९२६ साली,
'जाईजुई' व 'वंदे मातरम्' १९२८ त, 'ताम्रपट'
व 'दुबळी श्रीमंती' १९२९ मध्ये, 'महापुराची
शिकवण' व 'वरंडा' १९३० त व 'पाद्र्यांची
शिकवण' १९३१ त, अशा गेल्या सहा वर्षांच्या
अवधीत या गोष्टी लिहिल्या गेल्या आहेत. त्यांपैकी
'कटु कर्तव्य' व 'जाईजुई' या अनुक्रमे 'मनोरंजन'
(१९२७ जून) व 'गृहलक्ष्मी' (१९२८ जूनचा
खास पत्तिता अंक) यांमधून पूर्वी प्रसिद्ध झाल्या
असून इतर या संग्रहाच्या द्वारे नव्यानेच वाचकांपुढे
येत आहेत.

'जाईजुई' या लघुकादंबरीचे कानडी भाषांतर
पुस्तकरूपाने प्रसिद्ध झाले आहे. त्याचप्रमाणे गेल्या
वर्षी 'ओरिएंट पिक्चर्स कार्पोरेशन' कडून दाखवली
गेलेली 'देवदासी' ही माझी चित्रकथाही या 'जाई-
जुईच्या' वाढवलेल्या कथानकांतूनच तयार झाली.

या पुस्तकांतील दहा चित्रांपैकी 'सद्वाद्रीच्या पाय-
थ्यार्शी' हे आवरणचित्र व आंतील 'तुम्हां सर्वांचीच
डोकीं आजकाल०' हे, अशीं दोन श्री० पी० जी०
शिखर यांनीं व इतर श्री० सु० ना० गोरक्षकर यांनीं
काढलीं आहेत.

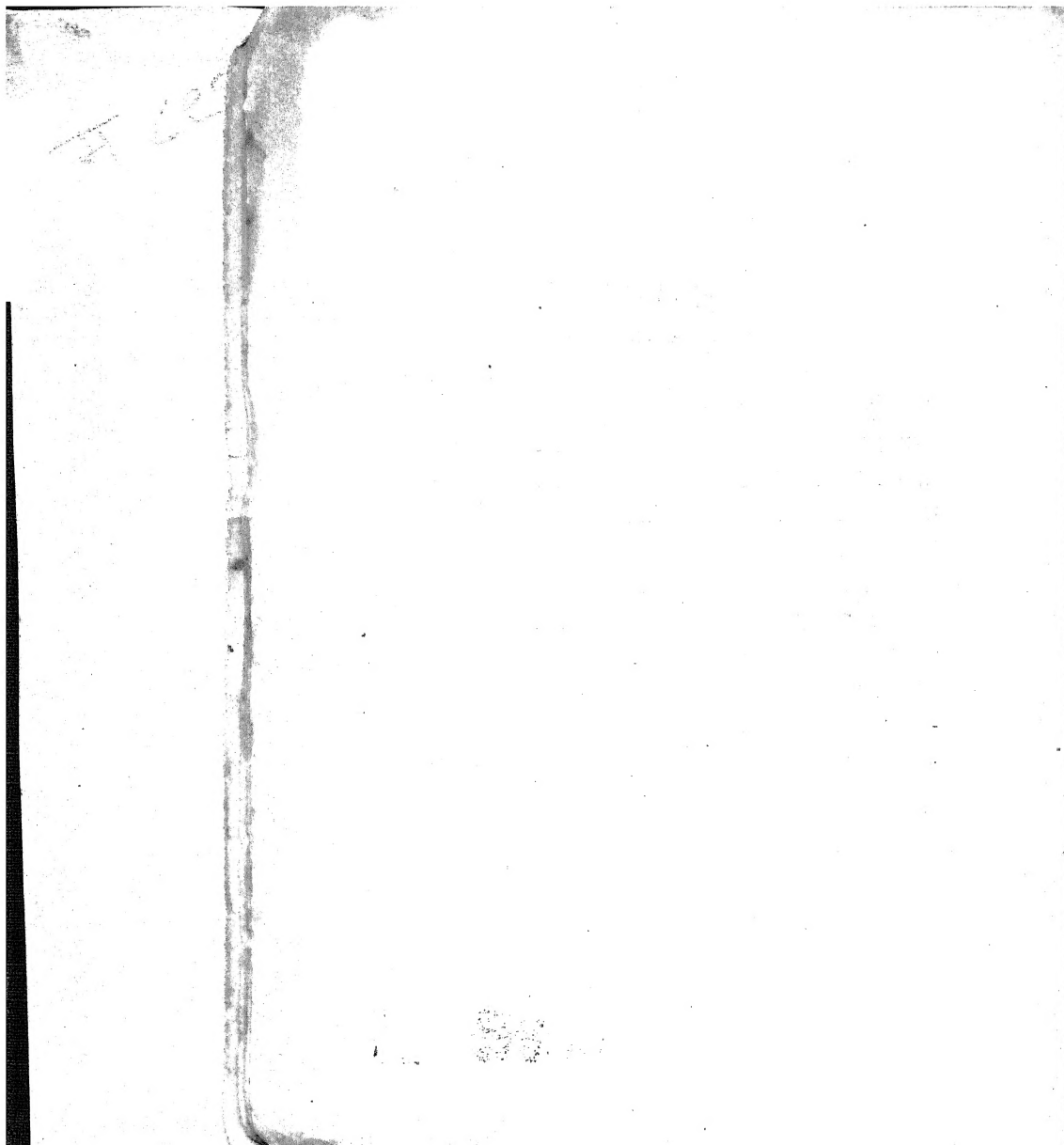
'जाईजुई' संबंधींचे चित्रपटहक्क 'ओरिएंट
पिक्चर्स कार्पोरेशन लि.,'ने स्वतःकडे राखून ठेवले
आहेत. त्याव्यतिरिक्त या पुस्तकासंबंधींचे इतर सर्व
हक्क लेखकाकडे आहेत.

वि. स. सु.

अनुक्रमणिका

—:०:—

	पृष्ठ
जाईसुई	१
कटुकर्तव्य	६२
ताम्रपट	८७
महापुराची शिकवण	१३१
वरंडा	१५७
दुबळी श्रीमंती	१८१
पाद्र्यांची पुण्याई	२११
वंदेमातरम्	२४५
परिशिष्ट	
—टीपा	२८०
—प्रस्तावना...	३२०

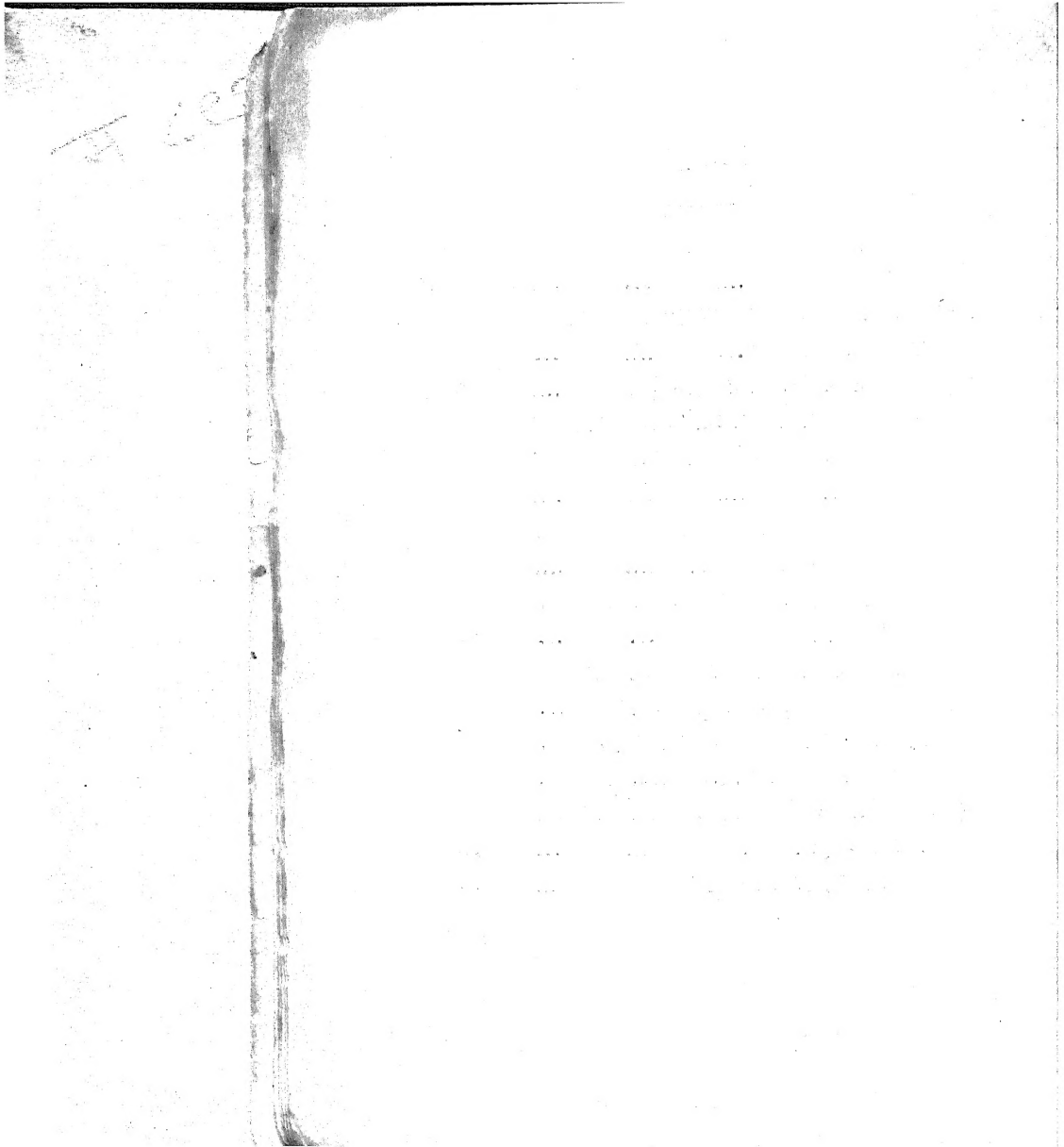

चित्रसूचि

—०—

पृष्ठ

सह्याद्रीच्या पायथ्याशी आवरणचित्र
वीरेशही अर्थात् पुनः आपला दिलरुबा उचलून त्याला		
साथ करून लागला	दर्शनीचित्र
“तुला रडतांना पाहिलं कीं मलाही रडूं येतं !”		१
मुकुंदरायांच्या वक्षस्थलावर गळणारे आनंदाश्रु त्यांच्या		
अनुतापदग्ध हृदयाला शांतवण्याचा प्रयत्न करीत		
होते.	७२
“हा पत्रा व इतर पुरावा उद्यांच्या उद्यां जुविजांत		
गुदरतो व करतो प्रोसेस क्रीम !”	१०६
एकमेकांकडे दृष्टि जातांच दोघांनाही मोठाच अचंबा		
वाटला !	१४०
“त्या कसाबानें धरला नेम ! दाबला घोडा ! खाशांच्या		
छातींतून आरपार गोळी निघून गेली !” ...		१७४
उल्लसितवृत्तीने आपल्या हातांतील पंख्याचा एक नाजूक		
फटकारा तिने आपल्या वल्लभाच्या नाकावर मारला.		२०८
“तुम्हां सर्वांचीच डोकीं आजकाल पाखंडाच्या रोगानें		
सडून गेलीं आहेत !”	२४३
“पुरेशमामा ! या, हो घरीं या !”	२७६

PREFACE.

The short story is to-day occupying a very distinct place in the field of literature. It has in fact become quite a piece of fine art, a plaster work to be sensitively chiselled and delicately modelled. The short story being a compressed form of expression, is obviously dynamic and forceful. Schiller has said that an artist may be known rather by what he omits. Pater echoes him when he says "In literature an artist may be best recognised by his tact of omission. For all art does but consist in the removal of surplusage". . Therefore is the short story a highly evolved form of expression.

For a long time the short story having been the most popular and the most widely appealing mode of literature, had tended to remain a commercial commodity and the writers were tempted to produce melodramatic and shoddy stuff generally known as "Thrillers". Every writer of fiction was told he was a server
